

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philomathi Mvsae Ivveniles

Alexander <VII., Papst>

Coloniae Vbiorum [i. e. Amsterdam?], 1645

Actvs Qvintvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12750

ACTVS QVINTVS.

CHORVS ROMANARVM. CORNELIA.

Queritur, inter perpetua bella se vivere; deque
malis illorum:

CHO. **A** Dversa semper fata Martigenam premunt
Urbem. vetusta lege, lachrymarum sumus
Dociles abunde. bella nascentem parens
Edocuit urbem, crevit illa armis ferox;
Sevitque bellis bella. Geniales thoros
Viduata linquit uxor, & thalamo virum
Frustrarequirens, revocat absentem, moras
Perosa belli, aut hostibus ferro dolet
Servire vinctum, aut cæde præreptum gemit.
Vix flore primo deserit patriam puer,
Et castra sequitur, omnis assidue malus
Mavors perennat. hoste perdomito plagis
Longe remotis, pejor exoritur domi
Hostis rebellans civis, & geminat mala.
Rite ô precantium aure si facili preces
Dii imbibistis, tollite eventus procul.
Male ominatis; vertite in melius, duci
Magno imminentem, & ultimam gentis luem.
Cæli per auras mille volitantes aedes
Hinc, & calentes inde fibrarum notæ
Deumque fata quot iterum exterrent malis?

CORN. Quacumque sese orbis per immensi plagas

L

Cornelia

Cornelia profert, numen invisum feret :
 Dardania fatis Roma turbatur meis :
 Meus iste casus ; gravibus ærumnis mea
 Vos damna vexant. Vna ego Metelli domus
 Feram ruinas ; vigeat illa atavis diu
 Quondam decora. quicquid adversi Deus
 Pepercit illis, omne fors cumulat mihi.
 Exilia thalamis mereor, in clades viros
 Damnata trahere, semper ut viduos lares
 Servare cogar. Divitem Crassi domum
 Vix & superbum limen ascendi prior ;
 Ut grata juvenem junxit amplexu Venus,
 Repente miser abripitur Assyria manu
 Moriturus ; illum ficta Parthorum fuga
 Dolis fefellit, dumque fugientes procul
 Ferro secutus instat à tergo minax
 Patrium relinquens agmen, in medium nemus
 Quæ rara quercus fronde planitiem tegit
 Devenit, altis qua per umbrosum viget
 Quacumque ramis, lenis & cedens iter
 Spatiosam ubique vallis exsolvit viam.
 Tum versa telis tota Parthorum cohors
 Repente jaculis mille confossum tegit.
 Nec ira tamen in cæde barbarica stetit.
 Informe tabo, exanime & abscissum caput
 Clamore multo rabida præfixum gerit
 Late per auras, quaque bellantes videt
 Cessisse socios, quaque Romanum decus
 Medis in armis strage multorum furit.
 Sed quid vetusta conqueror dudum mala ?

Majus

*Majus peractis terret addendum nefas.
 Sequitur idem Corneliam fatum tuam,
 O Magne conjux; hostis haud Paribo minor
 Cæsar cruentus sequitur, & ferrum vibrat.*

NUNCIVS. CORNELIA.

Cornelia discit à Nuncio cędem mariti fraudulen-
 tam; & post lamenta, furore plena, statuit ulci-
 sci facinus, ac tandem marito suo voluntaria
 commori.

NUNC. **O** Ccidimus: omnis quæ modo patriæ fuit
 Speranda ferro, periit à ferro salus.

Non est quod ultra gravior effundat minas

Fortuna, vires quando consumpsit suas.

Periere cuncta: plena sic saties tenet

Tandem malorum, ubi locus haud superest malis.

Depone lachrymas turba leviores, juvet

Laniare pectus; quisquis exundet cruor,

Non ille jussus vulnere immani fluet.

Præverte munus hostium, fatum decet

Urgere propere, quando remorari nequis.

Ne solve sensim capitis impexos diu,

Rescinde crines ocius; celeri manu

Discerpta circum colla canities fluat.

Tuque ô Metelli germen infelix, decus

Felicis aulæ, parce dicenti, precor.

COR. *Non rude miseriis, bene paratum conspicias*

Per damna pectus: omne concipiens malum

Animo præivi; quicquid extremum solet

L 2

Adeffe,

*Adesse, teneo, triste, miserandum, horridum,
Crudele, dirum, quodque vix fieri queat.*

Effare casus asperos : totam rei

Expone seriem, ede ; esse me miseram iuvat.

NUNC. Ut Magnus hinc abcessit Ausoniae parens

Ignarus, urbis unde praesidium suae,

Vnde arma peteret, explicans recta gradum,

Tandem citatus tendit ad littus prope,

Qua nostra classis haeret, adversum ancoris

lactis in aequor, tota fidorum manus

Vtrinque sequitur, uno & in vultu ducis

Affixa, varias mentis observat vices.

Non unus ipse, frontis obductae modo,

Modo explicatae gemina defigens humo

Lumina, silet nunc, nunc per obliquum rotat,

Mussatque secum tacitus, incerto rei

Dum pendet animo, cernit ex alto ratem

Properare cursu ; attollit hic vultum anxius

Quid illa portet, dumque cedenti freto

Adventat, ad se dexteræ nutu vocat.

Ut iussa sistitur socia pinus, refert

Infensa, saeva, & oris haud patiens moras,

Et dicta dictis implicans, hostem prope

Urgere ferro nunciat, gnarum fugæ

Viaque, rebus si quod effugium paret,

Festinet. Olli dirus in vultu furor

Ha sit repente, torvus obliqua polum

Intuitus acie, terque supplodens pede

Infremuit ore : usque adeo turbatis dii ?

Usque adeo sedit ira Romanas opes,

Et

Et libera patrum jura, & omnino pias
 Delere mentes? ergo vesanæ dolos
 Tentare cogor gentis. hoc dicto imperat,
 Rostrata pinus propior accedat solo,
 Qua vectus, unam, quæ hospitis superest, fidem
 Exploret. Ecce regio jussu venit
 Faselus illuc, parvus & sordens situ,
 Cui turpe veteri putret in ligno latus,
 Rimis fatiscit, malus in medio tremit,
 Non bene locatus; tenuis & circumrudens
 Rescissa stringit vela, & infracti salo
 Remi pererrant. Hanc ut aspexit ratem,
 Non regiam, non cultam, & auratis notat
 Signis carentem, renuit aspectu truci,
 Pellitque longe. placidus at juncta precæ
 Invitat illum, & voce submissa rogat
 Solers Achilles: Non alia pontum secat
 Quam parva pinus, tenue qua stagnat vadum
 Et pauper undæ littus, infidum subest
 Brevisque tractu classibus magnis iter.
 Excepit aure Magnus haud tuta, sono
 Mentita blando verba, nec dubius dolum
 Subesse dictis; ora convertens suis
 Fatur: Tyranni quisquis ingreditur domum,
 Servus repente fit, licet liber siet.
 Hoc foedus aut dissolvat, aut firmet caput.
 Eat: ergo ponit in cymba pedem;
 Et rapitur illinc vecta; transcurrit rudi
 Remo fluentes verberans undas cita.
 Romana longe classis eventum timens

Herensque in uno immota defigit duce
 Oculos, & animis prope stat abeuntem sequi:
 Ast ubi recedens littore adverso appulit,
 Qua regia adstat sede Niliacus puer,
 Patuere fraudes subito, & infandum scelus
 Retexit hospes. Qualis in taurum levi
 Somno jacentem gemina bellantum ruit
 Proles leonum, & alter in jugulum ferox
 Desævit ore, & alter invadens sinus
 Discerpit ungue; haud ille pugnandi potens
 Facilis cruentis præda vulneribus jacet,
 Sic dira circum turba ter ferro petens
 Adorta Magnum, terga, cervicem, caput
 Transadigit ense; occumbit exanimis; cruor
 Et hinc & illinc cæde purpurea fluit.
 CORN. Discede tellus, scinde tartareo specu
 Abusque mundum, conde barbariem sinu
 Late profundo. Tuque dominator freti,
 Absume diros fluctibus, sorbe impios.
 Quis hic nefandis horridus monstris locus?
 Quenam ista regio? Colchis? an campis Scythæ
 Passim vagantes? ubera Hyrcanæ viris
 Tigres ministrant? cautibus an horrens magis
 Emitterit illos Caucasus? quidnam meus
 Commeruit unquam, & hostibus conjux pius?
 Quis te calenti ponet elatum rogo,
 Humoque condet? NVNC. Vna non ejus potis
 Texisse cineres urna. ut infandum scelus
 Illuc peractum est; Regis imperio caput
 Pallens in auro nuper avulsum locant.

Mox

Mox ipse vultu letus excipiens puer :
 Accede Cæsar, inquit ; hoc gratus tibi
 Munus paravi ; interim invisi maris
 Supinus ora truncus extrema jacet.
 CORN. Hæc ipsa Crassum adegit ad Carrhas lues.
 Ut fata eisdem sæpe nos urgent malis !
 Diversa quamvis quisque commutet loca ,
 Non damna vitat , sequitur huc illuc comes
 Insana Erinnys. video funestam undique
 Instare turbam ; liquit horrendæ Stygis
 Aliquando stagnum dira Tisiphone , comas
 Impexa turpes anguibus ; multa face
 Quatiens flagellum tristior Alecto furit.
 Huc grande rupto nube pallida genus
 Totum pererrans fœdat ætherium decus.
 Vidi ipsa thalamis improbas quondam meis
 Præire furias. tam Corneliæ nocent
 Connubia terris ? ergo tot perdens viros
 Superero monstrum ? ergo non pœnas luam
 Tandem malorum ? trahere per ardentis aquas
 Acherontis imi, merge Cocyti vadis
 Me me nocentem ; pone flammanti ream
 Phlegethontis alveo ; adjunge pœnarum mihi,
 Megæra, quicquid noxias animas premit.
 Cessas ? mihi uni parcis infense pia ?
 At cessa, & ingens pœna tunc vitæ datur
 Satis cruenta, quando stat votum, mori :
 Vel ipse leto vinceret vultu meam
 Conjux decorus pœnam, & ipsam iudicis
 Molliret iram : ô ego per inferni loca

Elysia

*Elysia ditis raperer ! ô tecum ferus
 Me quoque tulisset ensis ! NVNC. Infidi hospitis
 Linqnatur oracitius, & celeri fuga
 Abiisse liceat, concita celerem gradum,
 Effugia classis præbet undanti freto,
 Iam vela in altum laxat, & cursum ciet.
 CORN. Ibo, ibo, & ipsum regis inuisi caput
 Adoriar armis ; ibo, & evellam manu,
 Hiante ab ictu, atque perfosso sinu
 Cruenta regis corda ; fœmineas quoque
 Delectat usque sanguis & ferrum manus :
 Vnaque nec unum facinus aspiciet dies.
 Vlciscar ipsa scelus, & incurvo fremens
 Scrutabor ungue pectus, & quicquid subest
 Præcordiis, id omne discerpens, cavas
 Tractabo sedes dextera ; & laceri sitim
 Sedabit hostis multus arentem cruor.
 Mox ulta cædes, tela convertam libens
 Nostroque figens pectori, concors viro
 Romana mulier propior exstincto cadam.*

ACCLA-